

Kari Nissinen

PALVELUASUMINEN

– ESITE KAJAANIN YKSITYISISTÄ HOITO- JA PALVELUKODEISTA

Opinnäytetyö
Kajaanin ammattikorkeakoulu
Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala
Hoitotyön koulutusohjelma
Kevät 2013

Koulutusala Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	Koulutusohjelma Hoitotyön koulutusohjelma
Tekijä(t) Kari Nissinen	
Työn nimi Palveluasuminen – Esite Kajaanin yksityisistä hoito- ja palvelukodeista	
Vaihtoehtoiset ammattiopinnot Vastaanotto ja polikliininen hoitotyö	Ohjaaja(t) Kristiina Anttonen Toimeksiantaja Kajaanin ammattikorkeakoulu
Aika Kevät 2013	Sivumäärä ja liitteet 22+45
<p>Tässä opinnäytetyössä on tehty sähköinen ja paperinen esite Kajaanin yksityisistä hoito- ja palvelukodeista. Kirjallisessa opinnäytetyössä kerrotaan palveluasumisesta, Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymän vanhuspalveluista, ohjautumisesta palveluasumiseen, AKI - Aktiiviasiakas -hankkeesta sekä esitteiden tuotteistamisprosessista. Esitteiden merkitystä perustellaan muun muassa ihmisten tietoisuuden lisäämisellä ja mielikuvilla vaikuttamisella.</p> <p>Opinnäytetyön tarkoituksena on esitellä Kajaanin yksityiset hoito- ja palvelukodit. Yksityisistä palveluasumispaikoista on nähtävissä perustiedot sekä värilliset sisä- ja ulkokuvat opinnäytetyön liiteosassa. Esitteen tärkeänä tehtävänä on tiedottamisen lisäksi luoda ihmisille mielikuvia heidän mahdollisista tulevista palveluasumispaikoista. Opinnäytetyön tavoitteena on, että pääkohderyhmänä olevat palveluasumispaikkaa tarvitsevat ihmiset ja heidän omaisensa oppivat tietämään Kajaanin yksityiset palveluasumispaikat. Pääkohderyhmän lisäksi esimerkiksi hoitotyön opiskelijat ja kotisairaanhoidtavat voivat hyödyntää esitettä. Opinnäytetyön tutkimustehtävänä on lisätä ihmisten tietoutta Kajaanin yksityisistä palveluasumismahdollisuuksista tasapuolisesti yhden yhteisen sähköisen ja paperisen esitteen avulla. Opinnäytetyön tekijän eri-ikäiset tutut henkilöt tiesivät vain osan Kajaanin yksityisistä hoito- ja palvelukodeista, joten tasapuolista esittelyä kaikista yksityisistäkin palveluasumispaikoista tarvitaan.</p> <p>Sähköinen esite on PDF -tiedostomuodossa ja se on luettavissa Kajaanin ammattikorkeakoulun Theseus -verkkokirjaston lisäksi mahdollisesti Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymän Internet -sivulla. Tarkoituksena on, että paperinen esite on nähtävissä kovakantisissa esitekansioissa esimerkiksi palveluneuvojien toimistoissa ja Ikäihmisten neuvontapisteessä Kajaanissa.</p> <p>On tärkeää, että ihmisten tietoisuus heidän tulevaisuuden mahdollisista asumispaikoista selkiytyy. He näkevät, että on olemassa hyviä yksityisiäkin palveluasumispaikkoja, kun kotona ei enää pysty asumaan. Samalla heillä on mahdollisuus varata kiinnostavin palveluasumispaikka enakkoon. Vaikka ihmisten kodit kunnostettaisiin nykyajan rakennustekniikkaa hyödyntäen myös ikäihmisille sopiviksi, kaikki ihmiset eivät pysty asumaan kotonaan elämänsä loppuun saakka. Palvelukoteja tarvitsevat erityisesti ne ikäihmiset, joilla on heikentynyt fyysinen kunto tai, jotka kokevat itsensä yksinäisiksi. Esitteet tulevat Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymän käyttöön, jotta Kajaanin yksityiset hoito- ja palvelukodit saavat näkyvyyttä ja julkisuutta.</p>	
Kieli	suomi
Asiasanat	PDF -esite, palveluasumispaikat, mielikuvilla vaikuttaminen
Säilytyspaikka	☒ Verkkokirjasto Theseus ☐ Kajaanin ammattikorkeakoulun kirjasto

School Health and Sports	Degree Programme Nursing
Author(s) Nissinen Kari	
Title Assisted Living - a brochure on private assisted living units and communities in Kajaani	
Optional Professional Studies Outpatient Nursing	Instructor(s) Anttonen Kristiina
	Commissioned by Kajaani University of Applied Sciences
Date Spring 2013	Total Number of Pages and Appendices 22+45
<p>The purpose of this thesis was to introduce private assisted living units and communities in Kajaani. Information on private assisted living units and communities is included in the appendices. The theoretical part of the thesis discusses assisted living, elderly services provided by the Kainuu Social and Health Care Joint Authority, seeking assisted living services, the AKI (Active Client) project and product development processes of brochures the significance of which is justified a.o. by increasing people's awareness and influencing through mental images.</p> <p>The brochure is enclosed to the thesis, and it contains information as well as coloured interior and exterior pictures of private assisted living units and communities in Kajaani. In addition to being informative, an important function of a brochure is to create images of future living alternatives for prospective clients. The main target group of the brochure are those who need assisted living services and their relatives. Furthermore, for example nursing students and district nurses can use the information provided by the brochure.</p> <p>By learning more about assisted living alternatives, elderly people will notice that private assisted living units and communities offer a good alternative to living independently. They are also given an opportunity to book a place in the most interesting assisted living unit in advance. Especially those elderly people who are in poor physical condition or feel lonely need of assisted living services.</p> <p>The research task of this thesis was to increase people's knowledge of the alternatives for private assisted living units and communities in Kajaani by means of one comprehensive and impartial brochure which is available both as an electronic and paper version. The electronic brochure as a PDF can be accessed in the network library of Kajaani UAS (Theseus). To gain visibility and publicity to private assisted living units and communities in Kajaani, the brochure is also distributed by the Kainuu Social and Health Care Joint Authority and is available, for instance, in the offices of case managers and in the Information Service for Elderly People in Kajaani.</p>	
Language of Thesis	Finnish
Keywords	PDF brochure, assisted living units and communities, influencing through mental images
Deposited at	☒ Electronic library Theseus ☐ Library of Kajaani University of Applied Sciences

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	1
2 PALVELUASUMINEN	2
2.1 Palveluasumiseen sovellettavia säännöksiä	2
2.2 Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymän vanhuspalvelut	4
2.3 Ohjautuminen palveluasumiseen	6
2.4 AKI – Aktiiviasiakas -hanke	7
3 TIEDONSAANNIN MERKITYS	8
3.1 Tietoisuus palveluasumispaikoista	8
3.2 Mielikuvilla vaikuttaminen	9
4 OPINNÄYTETYÖN TARKOITUS, TAVOITE JA TUTKIMUSTEHTÄVÄ	10
5 TUOTTEISTETTU OPINNÄYTETYÖ	11
5.1 Valokuvaaminen	11
5.2 Sähköinen esite	13
5.3 Esitekansio	14
6 POHDINTA	16
6.1 Luotettavuus	17
6.2 Eettisyys	18
6.3 Ammatillinen kasvu	18
LÄHTEET	20
LIITTEET	

1 JOHDANTO

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on tehdä värikuvallinen esite Kajaanin yksityisistä hoito- ja palvelukodeista. Opinnäytetyön tavoitteena on, että tuotetun esitteen avulla palveluasumispaikkaa tarvitsevat ihmiset ja heidän omaisensa oppivat tietämään yksityiset palveluasumispaikat. Kun palveluasumista tarvitsevat ihmiset tutustuvat yhden yhteisen sähköisen ja paperisen esitteen avulla Kajaanin yksityisiin hoito- ja palvelukoteihin, heidän mahdollisen tulevan palveluasumispaikan valinta helpottuu.

Opinnäytetyön tilaajana on Kajaanin ammattikorkeakoulu. Kirjallisessa opinnäytetyön liiteosassa on nähtävissä Kajaanin yksityisistä hoito- ja palvelukodeista perustiedot sekä värilliset sisä- ja ulkokuvat. Esite on luettavissa sähköisessä PDF -tiedostomuodossa Kajaanin ammattikorkeakoulun Theseus -verkkokirjaston lisäksi mahdollisesti Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymän Internet -sivulla. Esite on nähtävissä valmiina paperiversiona esittekansiossa esimerkiksi vanhuspalveluiden palveluneuvojilla, kotisairaanhoidajilla ja Ikäihmisten neuvontapisteessä Kajaanissa. Sähköistä ja paperista esitettä voi näyttää pääkohderyhmänä olevien palveluasumispaikkaa tarvitsevien ihmisten ja heidän omaisten lisäksi myös esimerkiksi kotisairaanhoidajille ja vanhustyön harjoittelupaikkaa etsiville hoitotyön opiskelijoille. Tavoitteena on, että ihmisille tulee mielikuva palveluasumispaikoista ja he voivat mahdollisesti varata kiinnostavimman paikan ennakkoon. Vastaavanlaista yhteistä esitettä palveluasumispaikoista ei ole aikaisemmin tehty, joten toivottavasti opinnäytetyöhön sisältyvä esite palvelee myös Kajaanin yksityisten hoito- ja palvelukotien tunnettavuutta ja näkyvyyttä.

Opinnäytetyössä käsitellään palveluasumisen aihetta hoidollisesta ja viestinnällisestä näkökulmasta. Hoidollinen näkökulma tuo esille hoivan ja huolenpidon merkityksen. Viestinnällinen näkökulma käsittelee mielikuvien vaikutusta. Esitteessä olevat kuvat on opinnäytetyöntekijä valokuvannut kesän 2012 aikana. Valokuvissa ei näy palveluasumispaikkojen asukkaita, jotta ei heiltä tai heidän omaisilta tarvinnut erikseen kysyä kuvauslupaa sekä henkilöiden vaihtuvuuden takia. Jos kuvissa näkyy asukkaita, katsoja kiinnittää helposti vain heihin huomion. Tarkoitus on, että palveluasumispaikkojen rakennukset, tilat ja ympäristöt saavat päähuomion. Valokuvien valinnassa on kiinnitetty erityistä huomiota ympäristön kauneuden esille tuomiseen.

2 PALVELUASUMINEN

Palveluasumista järjestetään kunnallisissa ja yksityisissä palveluasumispaikoissa. Se on tarkoitettu päivittäistä ulkopuolista tukea ja apua tarvitseville ihmisille. Palveluasumiseen sisältyy asunnon ja palveluiden järjestäminen. Se voi olla myös ympärivuorokautista tehostettua palveluasumista. Palveluasumispalvelun asumisyksikössä henkilökunta on paikalla vain päivällä. Tehostetun palveluasumisen asukkaat tarvitsevat hoitoa ja palvelua henkilökunnalta ympäri vuorokauden. Palveluasumispaikassa asuva asukas maksaa asunnosta vastikkeen tai vuokran. Asukas valitsee tarvitsemansa palvelut ja maksaa niistä käytön mukaan. Palvelut on saatettu hinnoitella myös erilaisiksi paketeiksi. Silloin asukas valitsee haluamansa paketin ja maksaa siitä kokonaishinnan. Hinnat muodostuvat muun muassa hoiva- ja hoitopalveluista, ateriapalveluista, turvapalveluista ja siivouksesta. (Kuluttajavirasto, 2012.)

Palveluasumista järjestävät kunnat, järjestöt ja yksityiset yrittäjät. Kunnilla voi olla ostopalvelusopimuksia tai asiakaskohtaisia maksusitoumuksia yksityisten hoito- ja palvelukotien kanssa. Kunta voi tarjota palveluseteliä, jolloin asiakas ostaa palvelun kunnan hyväksymältä yksityiseltä palveluntuottajalta. Asiakas maksaa palvelusetelimallissa palveluntuottajalle omavastuusuutena palvelun hinnan ja palvelusetelin arvon erotuksen. Asiakas voi myös itse rahoittaa oman palveluasumisensa. Samassa palveluasumispaikassa voi olla täysin itse maksavia sekä kunnan tukemia asukkaita. Palveluasuminen tarkoittaa avohuoltona tuotettavaa palvelua. (Kuluttajavirasto, 2012.)

2.1 Palveluasumiseen sovellettavia säännöksiä

Palveluasumiseen sisältyy sosiaali- ja terveydenhuollon alan erityislainsäädäntöä. Lisäksi kuluttajansuojalain säännökset ja sopimusoikeuden yleiset periaatteet on hyvä huomioida, kun tarkastellaan elinkeinonharjoittajan ja kuluttajan välistä sopimussuhdetta. Kuluttajansuojalakiä hyödynnetään silloin, kun elinkeinonharjoittaja tarjoaa kulutushyödykkeitä kuten tavaroita tai palveluja kuluttajille. Elinkeinoharjoittaja on yksityinen tai julkinen oikeushenkilö. (Kuluttajavirasto, 2012.)

Yksityisen palvelutalon kuten esimerkiksi säätiön, yhdistyksen tai osakeyhtiön ja asukkaan välinen sopimussuhde sisältyy kuluttajansuojalakiin. Raja kuluttajansuojalakiin kuuluvan ja

sen ulkopuolelle jäävän palveluasumisen välillä jää hieman epäselväksi. Jos asukkaalla on kunnan ja palvelutalon välinen ostopalvelusopimus tai jos kunta on antanut asukkaalle makсутoumuksen, asukkaan ja palvelutalon välinen sopimussuhde ei tältä osin kuulu kuluttajansuojalain piiriin. Jos asukas ostaa palvelutalolta muita palveluja, ne kuuluvat kuluttajansuojalakiin. Kunnalla on mahdollisuus myös itse valita ostopalveluun kuuluvat asukkaat ja laskuttaa palvelumaksut oman hinnastonsa mukaan suoraan asukkailta. (Kuluttajavirasto, 2012.)

”Kuluttajansuojalain 20.1.1978/38 3 luvun 1 §:n mukaan elinkeinonharjoittaja ei saa käyttää kulutushyödykkeitä tarjotessaan sopimusehtoa, jota hyödykkeen hinta ja muut asiaan vaikuttavat seikat huomioon ottaen on pidettävä kuluttajien kannalta kohtuuttomana”. (Finlex, 2012.) Sopimusehtojen täytyy olla selkeitä ja ymmärrettäviä. Kuluttajalla on oltava mahdollisuus tutustua ehtoihin ennen sopimuksen tekemistä. (Kuluttajavirasto, 2012.)

”Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelistä annetun lain 24.7.2009/569 6 §:n mukaan palvelusetelin saanut asiakas tekee palvelujen tuottajan kanssa sopimuksen palvelun antamisesta. Tätä sopimussuhdetta koskevat sopimuksen sisällön mukaan määräytyvät kuluttajaoikeuden ja sopimusoikeuden säännökset ja oikeusperiaatteet. Kunnan on selvitettävä asiakkaalle tämän asema palveluseteliä käytettäessä, palvelusetelin arvo, palvelujen tuottajien hinnat, omavastuusuuden määräytymisen perusteet ja arvioitu suuruus sekä vastaavasta palvelusta sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain mukaan määräytyvä asiakasmaksu”. (Finlex, 2012.)

”Sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista annetun lain 812/2000 6 §:n mukaan sosiaalihuollon järjestämisen tulee yksityistä sosiaalihuoltoa järjestettäessä perustua sosiaalihuollon toteuttajan ja asiakkaan väliseen kirjalliseen sopimukseen”. (Finlex, 2012.) Sopimuksessa käsitellään palvelun tuottamisen ja järjestämisen ehdot ja asiakasmaksut sekä ne oikeudet ja velvollisuudet, joita palveluntuottajalla ja asiakkaalla on. (Kuluttajavirasto, 2012.)

”Yksityisistä sosiaalipalveluista annetun lain 22.7.2011/922 1 §:n tarkoituksena on varmistaa, että yksityisiä sosiaalipalveluja käyttävän asiakkaan oikeus laadultaan hyviin sosiaalipalveluihin toteutuu. Lain 22.7.2011/922 5 §:n mukaan palvelujen on perustuttava sopimukseen tai kunnan tekemään hallintopäätökseen sekä sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista annetun lain 22.7.2011/922 7 §:n mukaisesti laadittuun palvelu-, hoito-, huolto- tai kuntoutussuunnitelmaan taikka muuhun vastaavaan suunnitelmaan”. (Finlex, 2012.)

Edellä mainittujen palveluasumiseen sovellettavien säännösten lisäksi puhutaan terveydenhuollon puolella esimerkiksi Kaste -ohjelmasta. Sosiaali- ja terveysministeriön (2012) mukaan Kaste on Sosiaali- ja terveydenhuollon kansallinen kehittämisohjelma. Se on strateginen ohjausväline, jonka avulla johdetaan ja uudistetaan suomalaista sosiaali- ja terveyspolitiikkaa. Kaste-ohjelma pyrkii siihen, että hyvinvointi- ja terveyserot vähentyvät sekä sosiaali- ja terveydenhuollon rakenteet ja palvelut järjestetään huomioimalla asiakaslähtöisyys. Kaste-ohjelman avulla määritellään sosiaali- ja terveyspoliittiset tavoitteet, kehittämistoiminnan ja valvonnan tärkeät alueet sekä niiden toteuttamista vahvistavat uudistus- ja lainsäädäntöhankkeet sekä ohjeet ja suositukset. Sosiaali- ja terveydenhuollon Kaste -pääohjelmalla on selkeät tavoitteet. Pääohjelmassa toteutuu hallitusohjelma sekä sosiaali- ja terveysministeriön päämääräsuunnitelma.

Valtioneuvosto vahvistaa neljän vuoden välein Kaste-ohjelman, joka rakentuu Sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelu- ja valtionavustuslain (733/1992, 5 §:n) mukaan. Sosiaali- ja terveydenhuollon asiantuntijoiden ja asiakkaiden esille tuomat uudistustarpeet vaikuttavat Kaste-ohjelman sisältöön. Sosiaali- ja terveydenhuollon neuvottelukunta ja sen alainen johtoryhmä sekä viisi alueellista johtoryhmää valmistelevat Kaste-ohjelmaa ja sen toimintaa. (Kainuun maakunta, 2013.)

2.2 Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymän vanhuspalvelut

Asiakasmaksut säädetään sosiaali- ja terveydenhuollossa. Asiakasmaksulaissa tai -asetuksessa ei ole erikseen säädetty asumispalvelumaksuja, joten asumispalvelumaksut muodostuvat Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymän sosiaali- ja terveyslautakunnan päättämien maksujen mukaan. Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymän asukkailta, jotka on sijoitettu yksityisiin hoito- ja palvelukoteihin, peritään asiakasmaksut samojen periaatteiden mukaan kuin kuntayhtymän omissa hoitokodeissa. Kun asiakas ostaa palvelun suoraan yksityiseltä palveluntuottajalta, he tekevät keskenään sopimuksen palveluista ja niiden hinnoista. (Kainuun maakunta, 2012.)

Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymän vanhuspalvelut tuottaa ja järjestää kainuulaisille palveluasumispaikkaa tarvitseville ihmisille lainmukaista pitkäaikaista hoivaa ja asumispalveluja maakunnan omissa kunnallisissa ja yksityisissä hoito- ja palvelukodeissa. Arvoina vanhuspalveluissa on itsemääräämisoikeus, tasa-arvo, oikeudenmukaisuus, voimavara-

lähtöisyys ja turvallisuus. Vanhuspalveluiden tavoite on, että tarvittaessa palveluasumispaikka tarvitsevalle henkilölle järjestetään hyvä ja turvallinen ympärivuorokautinen hoiva- ja hoito hänen omia valintoja kunnioittaen. Hoitokodit on tarkoitettu niille henkilöille, jotka tarvitsevat jatkuvan ympärivuorokautisen hoidon. Enemmistö asumispalvelupaikoista on pitkäaikaishoidon paikkoja. Vain osassa paikoista on lyhytaikaishoitoa. Hoitokodit kuuluvat avohoidon yksiköihin. Niissä asukkailla on vuokrasuhde ja he maksavat tarvitsemansa palvelut itse. Hoitokotiasuminen rinnastetaan kotiasumiseen. Asukas saa Kelan maksamat etuudet asumis- ja hoitotukeen sekä lääke- ja hoitokorvaukset. Jokaiselle hoitokodin asukkaalle tehdään hoito-, palvelu- ja liikuntasuunnitelma, jossa määritellään hänen tarvitsemansa hoito- ja tukipalvelut. Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymän yksityisissä palveluasumispaikoissa olevien maakunnan asukkaiden palvelumaksut on muodostettu niin, että maksut ovat kainuulaisille samanlaiset asuinpaikasta riippumatta. (Kainuun maakunta, 2012.)

Kajaanin yksityisissä hoito- ja palvelukodeissa on tapahtunut rakennemuutoksia. Esimerkiksi 22 vuotta Kajaanin Kuluntalahdessa toiminut palvelukoti Suvi-Tuulia lopetti vuoden 2012 loppupuolella toimintansa kokonaan, joten sen asukkaat ovat siirtyneet muihin hoitopaikkoihin. (Nuotio 2012, 2 - 3.) Muutoksia tapahtuu yksityisissäkin hoito- ja palvelukodeissa. Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on esitellä vuoden 2013 alkuvuoden tilanne Kajaanin alueella. Tulevaisuudesta ei kukaan tiedä. Tärkeintä on, että juuri tällä hetkellä Kajaanin yksityiset hoito- ja palvelukodit saavat tasapuolisesti oman huomionsa ja arvostuksensa.

Suomalaisen ikäihmissäpolitiikan tavoitteena on, että ikäihmisillä on oikeus elää kotonaan mahdollisimman pitkään. Kuitenkaan osa ikäihmisistä ei pysty asumaan kotonaan. Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä tarjoaa palveluja joko niin, että osa palveluista tuotetaan omilla voimavaroilla ja osa ostetaan yksityisiltä palveluntuottajilta. Kainuun palvelusetelijärjestelmä on käytössä yksityisiltä avopalvelujen tuottajilta ostettavia palveluja varten. Palvelusetelijärjestelmän avulla vähävaraisellakin asiakkaalla on mahdollisuus ostaa palveluja niiltä toimijoilta, jotka ovat hyväksytyjä palveluseteliyrittäjiä. (Ovaska 2012, 3.) Kajaanin yksityisten hoito- ja palvelukotien palveluseteliyrittäjät ovat Arvola-kodin palvelutalo, Sammonkadun palvelutalo, Marian Kartano, Marian Kamari, Syvälammen palvelukoti, Onnelakoti, Hoivakoti Onni ja Minnan Hoitokoti. (Kainuun maakunta, 2013.)

Nykyaikana hyväksymisen edellytyksenä on omavalvontajärjestelmä sekä kuntayhtymän ja aluehallintoviraston vaatimusten täyttäminen. Oikea paikka ikäihmiselle, joka ei pysty enää asumaan kotona, on kodinomainen hoivakoti. Siellä ikäihmisellä on mahdollisuus viettää tu-

levat vuodet rauhassa arvokkaalla tavalla. Tärkeintä on välittämisen ja huolenpidon tunne, jota hoitohenkilöstö voi antaa. Henkilöstöllä on tärkeä tehtävä, josta niin yksityisten kuin kunnallisten työnantajien on syytä huolehtia. (Ovaska 2012, 3.)

2.3 Ohjautuminen palveluasumiseen

SAS-toiminnan (selvitä - arvioi - sijoita) pyrkimyksenä on, että vanhuspalveluiden asiakkaalla on mahdollisuus päästä hänelle sopivaan sosiaalihoitolain 17.9.1982/710 17 §:n mukaiseen tehostettuun asumispalveluun tai pitkäaikaiseen laitoshoitoon. SAS -toimintaan on nimetty ohjaaja ja oma työryhmä. SAS -toiminnassa ovat mukana yksityisistä palveluntuottajista ne, joilla on voimassa oleva puitesopimus Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymän kanssa. Tällä hetkellä Kajaanin yksityisistä hoito- ja palvelukodeista puitesopimuskumppaneina ovat Marian Kartano, Marian Kamari, Minnan Hoitokoti ja Hoivakoti Onni. (Kainuun maakunta, 2012.)

Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymän ikäihmisten palveluohjaajat toimivat seutukunnittain ja he ovat vanhuspalveluiden työntekijöitä. Heihin otetaan silloin yhteyttä, kun ei tiedetä, miten asiakkaan palvelut tai hoito on mahdollista järjestää. Palveluohjaajat selvittävät oman paikkakuntansa ikäihmisten hoitopaikkojen tarvekartoitukset. (Kainuun maakunta, 2012.) Välttämättä ikäihminen ei itse ymmärrä, että hän ei pärjää enää kotonaan. Silloin omaiset voivat ottaa yhteyttä esimerkiksi palveluneuvojiin. Omaisilla on tärkeä tehtävä huolehtia läheisen ikäihmisen hyvinvoinnista, joten heidän on hyvä olla tietoisia erilaisista asumispalvelumahdollisuuksista.

Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä ja Kajaanin kaupunki ovat järjestäneet ikäihmisille maksuttoman neuvontapisteen Kajaanin keskustassa. Sinne voi tulla ilman ajanvarausta. Ikäihmiset ovat kyselleet esimerkiksi miten toimia, kun ei enää pärjää kotona. Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymän vanhuspalveluiden sosiaali-ohjaaja Liisa Mikkosen mukaan ensimmäiseksi yhteyttä kannattaa ottaa kuntayhtymän kotihoitoon. Kotihoidon ohjaaja tekee aluksi palvelutarpeen kartoituksen. (Tikkanen 2012, 4.)

Ikäihmisten neuvontapiste on koettu tarpeellisena ja toimivana. Ikäihmisten neuvontapiste on avoinna ilman ajanvarausta joka kuukauden ensimmäisenä keskiviikkona. Palvelu on tarjottu Kajaanin alueen ikäihmisille ja heidän omaisilleen. Neuvontapisteessä kerrotaan Ka-

jaanin alueen vanhuspalveluista, sekä miten ja mistä palveluja kannattaa hakea. Tarvittaessa sosiaaliohjaaja voi sopia asiakkaan kanssa erikseen yhteisen tapaamisajan. Lisätietoa palvelusta antaa vanhuspalveluiden sosiaaliohjaaja Liisa Mikkonen. Tällä hetkellä Ikäihmisten neuvontapiste on Kajaanin kaupungintalon ala-aulassa. (Kainuun maakunta, 2012.)

2.4 AKI – Aktiiviasiakas -hanke

Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymän ja yksityisten palveluntuottajien yhteinen hyvinvointipalveluiden välittämisen keino on AKI – Aktiiviasiakas -hanke, joka aloitti toimintansa keväällä 2011 ja päättyy 31.7.2013. Hankkeen rahoittajina ovat Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä ja Tekesin Innovaatiot sosiaali- ja terveystalvohjelmassa 2008–2015 -ohjelma. (Kainuun maakunta, 2013.)

AKI – Aktiiviasiakas -hankkeen tarkoituksena on kehittää uusi toimintatapa jolla välittää julkisia hyvinvointipalveluja. Silloin asiakkaalla on mahdollisuus osallistua suunnittelemaan, mistä hän ostaa palvelunsa ja mitä palveluja hän tarvitsee. Hankkeen tehtävänä on luoda aktiiviasiakkaan palvelutarjotin. Palvelutarjotin on kuin sähköinen markkinapaikka, jossa tarjotaan sekä kuntayhtymän että yksityisten palveluntuottajien palveluja. Asiantuntevat palveluohjaajat auttavat asiakasta löytämään juuri hänelle sopivimman palvelukokonaisuuden. Hankkeen pyrkimyksenä on se, että palveluntuottajat tuotteistavat palveluitaan niin, että maakunnan ja yksityisen puolen palvelujen välinen vertailu on mahdollista. Tuotteistetuista palveluista koottu olennainen tieto tulee asiakkaiden käyttöön niin sanotulle palvelutarjottimelle. Sähköinen palvelutarjotin on julkisen- ja yksityispuolen yhteinen markkinapaikka, jossa asiakas saa eri palveluista olevan tiedon reaaliaikaisesti Internetin kautta. (Kainuun maakunta, 2012.)

Palveluohjaajat tukevat ja neuvovat asiakasta ja hänen omaisiaan. Palveluohjaajan tavoittaa joko palvelupisteestä, puhelimitse tai Internetistä aktiiviasiakkaan palvelutarjottimen välityksellä. Palveluohjaaja huomioi antamissaan neuvoissaan asiakkaan henkilökohtaiset tarpeet ja elämäntilanteen. Palveluohjaaja on linkki asiakkaan ja palveluntarjoajien välillä. Lopullisen valinnan tekee aina asiakas itse. (Kainuun maakunta, 2012.)

3 TIEDONSAANNIN MERKITYS

Kotona asuvat ikäihmiset saattavat kokea turvattomuuden tunnetta. He voivat pelätä esimerkiksi kaupustelijoita tai oman terveyden tilansa huononemista. Palvelukodissa ikäihmiset saavat olla yhdessä toistensa kanssa henkilökunnan huolenpidossa. Kun tietää esimerkiksi palveluasumismahdollisuuksista, ei ihmisen tarvitse olla tulevaisuuden asumispaikoista huolissaan. Jos kotona ei pysty enää asumaan, niin palveluasuminen on silloin yksi hyvä vaihtoehto. Palveluasumispaikat on pyritty tekemään mahdollisimman kodinomaisiksi, jotta ihmiset siellä viihtyisivät. Ikäihmiset voivat halutessaan sisustaa huoneensa omilla tutuilla huonekaluillaan ja tavaroillaan. Toiset samanikäiset vertaiset ovat rikastuttamassa ikäihmisen elämää. Palveluasumispaikassa ei tarvitse tuntea oloaan yksinäiseksi. Lisäksi erilaiset harrastus- ja aktiviteettimahdollisuudet piristävät päivää ja tuovat niihin erilaista vaihtelua. Vaikka ihmisten kodit kunnostettaisiin nykyistä rakennustekniikkaa hyödyntäen vastaamaan myös ikäihmisten tarpeita, niin siitä huolimatta kaikki ihmiset eivät pysty asumaan kotonaan elämänsä loppuun saakka. Esimerkiksi erilaiset fyysiset rajoitteet tai pelkästään yksinäisyyden tunne voi olla syytä siihen, että ikäihminen joutuu muuttamaan kotoaan palveluasumispaikkaan.

3.1 Tietoisuus palveluasumispaikoista

Suomi ikääntyy seuraavien 20 vuoden aikana. Eurostatin väestöskenaario toteaa, että nykyisistä EU-maista Suomen ja Hollannin väestö ikääntyy samalla vauhdilla vuoteen 2020 mennessä. Näissä maissa yli 65-vuotiaiden määrä nousee yli 50 prosenttia. (Tilastokeskus, 2012.) On ajankohtaista esitellä yksityisiäkin hoito- ja palvelukoteja, koska Kajaanissa niin kuin koko Suomessa palveluasumispaikkaa tarvitsevien määrä kasvaa. Opinnäytetyön tekijän erikaiset tutut kajaanilaiset henkilöt olivat tietoisia vain osasta Kajaanin yksityisistä palveluasumispaikoista. Heillä ei ollut selvää käsitystä siitä, millaisia yksityisiä palveluasumispaikkoja on tarjolla ja missä ne sijaitsevat. Tästä syystä tarvitaan myös yksityisten palveluasumispaikojen esittelyä, joka on helposti ja tasapuolisesti nähtävissä yhdestä yhteisestä sähköisestä ja paperisesta esitteestä.

Palveluasumispaikkaa hakevista henkilöistä kaikki eivät välttämättä ole iäkkäitä. Heillä voi olla muun muassa erilaisia fyysisiä rajoitteita. He saattavat kokea esimerkiksi omakotitalossa

asumisen hankalana. Talon sisä- ja ulkotyöt voivat tuntua raskailta ja mahdollinen remontti-kin painaa mieltä. Ajokortin uusiminen ei välttämättä enää onnistu. Tällöin he voivat suunnitella nykyisessä elämäntilanteessaan palveluasumispaikkaan siirtymistä. Palveluasumispaikkaan voi siirtyä esimerkiksi yhdessä puolisonsa tai ystävänsä kanssa viettämään hyviä tulevia elinvuosia.

3.2 Mielikuvilla vaikuttaminen

Visuaalinen viestintä perustuu näköhavaintoon. Visuaalisin keinoin on hyvä ja nopea tapa viestiä asioista nykyaikana, kun elämänrytmi nopeutuu jatkuvasti. Visuaalinen viestintä luo erilaisia mielikuvia. Me ihmiset teemme valintoja joko tottumusten pohjalta tai tiedostamattomasti mielikuviemme perusteella. Visuaalisen viestinnän tärkeimpiä tehtäviä on muun muassa luoda vaikutelmia ja lisätä yhteisön tarjoamiin palveluihin esteettisyyttä tai elämyksellisyyttä. (Viitanen 2003, 12.)

Opinnäytetyöhön sisältyvän sähköisen ja paperisen esitteen avulla on tarkoitus lisätä Kajaanin yksityisten hoito- ja palvelukotien tunnettavuutta ja näkyvyyttä. Mielikuvat vaikuttavat vahvasti ihmisen mielialaan. Ihannetilanteessa esitettä katsovalle syntyy kiinnostus palveluasumispaikkoja kohtaan ja hän samalla huomaa, että Kajaanissa on kunnallisten palveluasumispaikkojen lisäksi myös hyvä valikoima erilaisia yksityisiä hoito- ja palvelukoteja. Osa Kajaanin yksityisistä hoito- ja palvelukodeista sijaitsee keskustassa ja osa maaseutuymppäristössä. Jokaisessa kohteessa on omat vahvuutensa. Ihmisillä voi olla erilaisia toivomuksia palveluasumispaikoista jo pelkän sijainnin mukaan. Mahdollisesti palveluasumispaikkojen joukosta löytyy kiinnostavin vaihtoehto, johon esitettä katsova haluaa ensisijaisesti hakeutua. Silloin hän voi yrittää varata mieleisensä paikan ennakkoon esimerkiksi palveluneuvojan avulla. Positiiviset mielikuvat helpottavat siirtymistä kotoa palveluasumispaikkaan. Esitteen katsoja huomaa, että palveluasumispaikoista löytyy juuri hänelle sopivin vaihtoehto. Vastavasti omaiset huomaavat, että palveluasumismuoto on hyvä ja turvallinen asumispaikka heidän läheiselleen ja sielläkin voi käydä mahdollisimman usein vierailulla.

4 OPINNÄYTETYÖN TARKOITUS, TAVOITE JA TUTKIMUSTEHTÄVÄ

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on tehdä värikuvallinen sähköinen ja paperinen esite Kajaanin yksityisistä hoito- ja palvelukodeista. Yksityisistä palveluasumispaikoista on nähtävissä perustiedot sekä sisä- ja ulkokuvat opinnäytetyön liiteosassa. Opinnäytetyön tavoitteena on, että sähköisen ja paperisen esitteen avulla pääkohderyhmänä olevat palveluasumispaikkaa tarvitsevat henkilöt ja heidän omaisensa oppivat tietämään yksityiset palveluasumispaikat. Opinnäytetyön tutkimustehtävänä on saada ihmiset tietoisiksi Kajaanin yksityisistä palveluasumismahdollisuuksista tasapuolisesti yhden yhteisen sähköisen ja paperisen esitteen avulla.

Esitteen tärkeänä tehtävänä on lisätä Kajaanin yksityisten hoito- ja palvelukotien julkisuutta ja näkyvyyttä. Esitteen tarkoituksena on tavoittaa palveluasumispaikkaa tarvitsevien ihmisten ja heidän omaistensa lisäksi myös esimerkiksi harjoittelupaikkaa etsivät hoitotyön opiskelijat.

5 TUOTTEISTETTU OPINNÄYTETYÖ

Opinnäytetyössä on tärkeää määritellä kohderyhmä. Kohderyhmän rajaaminen auttaa valitsemaan tuotteelle oikean sisällön. Kun kohderyhmä on määritelty, niin opinnäytetyön sisällön on mahdollista pysyä oikeassa laajuudessa. (Vilkka & Airaksinen 2003, 40.) Kaikilla palveluasumispaikkaa tarvitsevilla ihmisillä ei ole mahdollisuutta saada kunnallista palveluasumispaikkaa. Silloin tärkeässä osassa ovat yksityiset hoito- ja palvelukodit. Esitteen pääkohderyhmäksi on valittu erityisesti ne kajaanilaiset ikäihmiset, joiden kotona asuminen ei enää onnistu erilaisten fyysisten ja psyykkisten muutosten vuoksi. Esimerkiksi iän myötä monella ihmisellä muun muassa näkö-, kuulo-, muisti- ja liikkumiskyky huononevat.

Tämän opinnäytetyön tuote on sähköinen ja paperinen esite Kajaanin yksityisistä hoito- ja palvelukodeista. Opinnäytetyön tekijä tutki ja selvitti yksityisten hoito- ja palvelukotien viestinnällistä näkökulmaa ennen työn aloittamista. Niin opinnäytetyön tekijän kuin hänen tuttujen eri-ikäisten kajaanilaisten henkilöiden tietämys Kajaanin yksityisen palveluasumispaikkojen olemassa olosta ja toiminnasta oli vähäistä. Tästä tietämättömyydestä ja epäselvyydestä johtuen työn tekijä sai idean opinnäytetyön ja esitteen tekemiseen. Kajaanin ammattikorkeakoulu, yksityisten hoito- ja palvelukotien johtohenkilöt sekä Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä kiinnostui aiheesta. On tärkeää, että niin tunnettujen kuin uusien tuntemattomien palveluasumispaikkojen sijainnit, tiedot ja kuvat saadaan tasapuolisesti näkyville.

5.1 Valokuvaaminen

Opinnäytetyön liitteen esitteessä olevat kuvat on opinnäytetyöntekijä valokuvannut kesällä 2012. Valokuvausta varten tarvittiin kuvauslupa-anomus, joka Kajaanin ammattikorkeakoulun taholta allekirjoitettiin. Ennen valokuvauksen aloittamista täytyi kysyä kuvauslupa erikseen jokaisen palveluasumispaikan johtohenkilöiltä. Yhdessä tapauksessa valokuvauslupa täytyi kysyä jopa Helsingistä asti. Valokuvauksen aloittaminen ei ollut niin yksinkertaista kuin olisi aluksi olettanut, koska lupien lisäksi täytyi sopia erikseen ajankohta jolloin oli mahdollista käydä kuvaamassa. Mahdollisuuksien mukaan valokuvaaminen tapahtui aurinkoisen sään aikana. Värikuvaesitettä varten tarvittiin jokaisesta palveluasumispaikasta ulko- ja sisäkuvat.

Kesä 2012 oli hyvin sateinen, joten aurinkoisen hyvä sää oli harvinaista. Huonon sään aikaan valokuvausta ei toteutettu, koska muuten valokuvat eivät olisi olleet niin selkeitä.

Valokuvissa ei näy palveluasumispaikkojen asukkaita, jotta ei heiltä tai heidän omaisilta tarvinnut erikseen kysyä kuvauslupaa sekä henkilöiden vaihtuvuuden takia. Jos kuvissa näkyy asukkaita, katsoja kiinnittää helposti vain heihin huomion. Tarkoitus on, että palveluasumispaikkojen rakennukset, tilat ja ympäristöt saavat päähuomion. Valokuvien valinnassa on kiinnitetty erityistä huomiota ympäristön kauneuden esille tuomiseen. On todettu, että ympäristön kauneus lisää asuinpaikkojen viihtyisyyttä. Esitteen tarkoituksena on esitellä Kajaanin yksityisistä palveluasumispaikoista oleellimmat asiat mahdollisimman tasapuolisesti tekstien ja kuvien avulla. Kaikista Kajaanin yksityisistä hoito- ja palvelukodeista on nähtävissä perustiedot ja vähintään neljä valokuvaa. Vastaavanlaista yhteistä esitettä Kajaanin palveluasumispaikoista ei ole aikaisemmin tehty.

On kiinnostavaa kuvata erilaisia rakennuksia. Kameralla voi kuvata arkkitehtuurisestikin erikoisia kohteita. Valokuvissa korostuvat mittasuhteet ja valaistuksen keinoin luotu tunnelma. Julkisia rakennuksia voi vapaasti valokuvata. Lain mukaan yksityisiä rakennuksia ja pihvoja ei saa vapaasti kuvata. Niiden kuvaamiseen on ehdottomasti kysyttävä lupa rakennusten isänniltä tai emänniltä. (Koli & Karhula 2007, 116.)

Maisemien kuvaaminen on perinteistä luonnon kuvaamista. Ulkoilija huomaa liikkueensa, että erilaiset näkymät odottavat valokuvaamista. Esimerkiksi valoisa pihat ja taivas pilvineen ovat tärkeitä kuvan tunnelman luoja. Valokuvaaja haluaa tallentaa luonnon tarjoamat kauniit näkymät muistoiksi ja tunnelmakuviksi. (Koli & Karhula 2007, 92.) Esimerkiksi kesäisen valoisa rakennuksen ympäristö puhuttelee kauneudellaan. Kesäaikana rakennukset, tilat ja ympäristöt näyttävät parhaimman puolensa, minkä keinoin on hyvä houkutella sinne tulevia asukkaita.

Valokuvauksen perussääntö on se, että aina täytyy kysyä lupa kuvattavalta kuvaamista ja mahdollista julkaisemista varten. Jos valokuvassa näkyy helposti tunnistettava ihminen, hänen kuvaansa ei saa hyödyntää mainos- tai markkinointitarkoituksessa ilman hänen suostumustaan. Valokuvan tekijänoikeus kuuluu automaattisesti kuvaajalle. Valokuvaaja päättää esimerkiksi kuvan tekemiseen, muokkaamiseen ja julkaisemiseen liittyvistä asioista. (Mediakasvatus, 2012.) Jokaisen esitteessä olevan valokuvan oikeassa alareunassa on näkyvissä

copyright -merkintä, valokuvajana olevan opinnäytetyön tekijän nimi ja kuvausvuosi, jotta ei tule epäselvyyttä valokuvaajasta ja valokuvaan liittyvistä tekijänoikeuskysymyksistä.

”Tuhat sanaa, yksi kuva? Kuva voi olla kokonainen tarina, yksi vilkaisu ja pitkä sanaton puhe. Valokuva on mykkä todistaja. Tarvitaan vain puhuja kuvaa katsomaan.” Valokuvaaminen on viestintää riippumatta siitä mihin tarkoitukseen sitä käytetään. Valokuvia voidaan ottaa omaksi iloksi perhejuhlista tai lomamatkoista. Valokuvaaminen voi olla myös ammattimaista kuvaamista muun muassa sanoma- ja aikakauslehtiä, mainoksia ja esitteitä varten. Peruseriaate on se, että kuvaaja pystyy tuottamaan valokuvia, jotka saavat merkityksen katsojan tulkinnan kautta. (Hietaharju 2010, 4, 10.)

On todettu, että valokuvat kertovat enemmän kuin tuhat sanaa, siksi on tärkeää kiinnittää niihin huomiota. Valitessaan kuvia esitettä varten tekijä halusi ottamallaan valokuvilla tuoda esille pelkästään rakennukset, tilat ja ympäristöt. Valokuvia ottaessaan hän pyrki kuvaamaan kohteet eri kuvauskulmista, jotta ympäristön kauneuskin tulee esille. Valokuvissa ei näy palveluasumispaikkojen asukkaiden lisäksi muitakaan tunnistettavia ihmisiä. Palveluasumispaikkojen huomioiminen kokonaisuudessaan heikkenee, kun katsotaan vain mahdollisia tuttuja kasvoja.

Valokuvia käytetään havainnollistamaan monenlaisia painettuja ja digitaalisia julkaisuja. Valokuva on voimakas visuaalinen elementti, joten sen kokoon ja laatuun kannattaa kiinnittää paljon huomiota. (Forsgård 2004, 35.) Kun valitsee valokuvia esimerkiksi esitettä varten, kannattaa muistaa, että yksi hyvälaatuinen kuva on aina parempi kuin monien huonojen kuvien yhdistelmä. Esimerkiksi esitteen kannessa oleva isokokoinen, selkeä ja tyylikäs valokuva herättää katsojan huomion ja mielenkiinnon esitettä kohtaan. (Keränen, Lamberg & Penttinen 2003, 141.)

5.2 Sähköinen esite

Esitettä on erilaisempaa lukea sähköisesti tietokoneen näyttöruudulta kuin konkreettisesti paperilta. Esitteessä täytyy olla helposti hahmoteltavaa ja luettavaa tekstiä. Kaikkein tärkein ominaisuus tekstille on ymmärrettävyys. Kirjoittajan kannattaa kirjoittaa mahdollisimman konkreettisia sanoja. Ihmiset ymmärtävät konkreettisten sanojen sisältöä paremmin kuin abstraktien sanojen. (Uimonen 2003, 60 – 61, 84.)

Adobe on digitaalisen markkinointi- ja mediaratkaisujen maailmanlaajuinen johtava toimittaja. Se toimittaa työkaluja ja palveluja, joiden avulla asiakkaat voivat esimerkiksi luoda digitaalista sisältöä sekä käyttää sitä eri tietovälineissä ja laitteissa. (Adobe, 2012.) Adobe on kehittänyt laitteistosta riippumattoman PDF -tiedostomuodon, joka tehdään Acrobat Distiller -ohjelmalla. PDF -tiedoston lukemista varten tarvitaan Acrobat Reader -ohjelma, jonka pystyy lataamaan maksutta Internet -sivulta www.adobe.com. (Raninen & Rautio 2003, 232.) PDF on lyhenne, joka muodostuu sanoista Portable Document Format. PDF -tiedostomuotoon voi tallentaa tekstejä ja kuvia. PDF -julkaisu näkyy samanlaisena kaikissa tietokonejärjestelmissä. (TechTerms, 2013)

Opinnäytetyöhön sisältyvä sähköinen esite Kajaanin yksityisistä hoito- ja palvelukodeista on mahdollisesti nähtävissä Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymän Internet -sivulla. Esite voidaan tallentaa esimerkiksi AKI – Aktiiviasiakas -hankkeen tuottamalle sähköiselle tarjottimelle. On tärkeää, että ihmiset pystyvät tutustumaan esitteeseen ajasta ja paikasta riippumatta. Sähköinen esite on tehty PDF -tiedostomuotoon, jotta sitä on mahdollisimman helppo lukea tietokoneen näytöltä ja sen voi tarvittaessa tulostaa paperiversioksi.

5.3 Esitekansio

Tekstille ja sen taustalle on hyvä valita värit, joiden välillä on mahdollisimman suuri kontrasti. Katsojan on helpointa lukea mustaa tekstiä valkoiselta tai vaalealta pohjalta. Luettavan tekstin lauseet ja kappaleet ovat lyhyitä. Samalla teksti on kiinnostavan tuntuista ja puhuttelevaa. (Raninen & Rautio 2003, 194, 196.) Esitteen tekstit on kirjoitettu mustalla Comic Sans MS -kirjoitusfontilla valkoiselle paperille, jotta ikäihmisenkin on mahdollisimman helppo lukea sitä. Esityksen kuva- ja lisätietoteksteissä on käytetty Monotype Corsiva -kirjoitusfonttia, jotta esitteen ulkoasun ilmeeseen saatiin myös vanhahtavaa tyyliä.

Opinnäytetyöhön sisältyvän sähköisen esitteen lisäksi tarvitaan paperiset esitteet. Niiden vahvuus on siinä, että ne ovat käsin kosketeltavia. Monet ikäihmiset kaipaavat paperisessa muodossa olevia esitteitä, koska sähköiset esitteet voivat tuntua heistä vierailta ja hankalasti luettavilta. He nauttivat siitä, että voivat pitää esitettä sylissään ja selata sitä helposti. Opinnäytetyön tekijä tulosti yhden 44 -sivuisen paperisen esitteen sekä osti kirkkaat muovitaskut ja sinisen esitekansion mallikappaleeksi kuntayhtymälle. Paperisen esitteen kustannukset olivat pienimuotoiset. Jos esite olisi tehty yhteistyössä mainostoimiston kanssa, kustannukset

olisivat monikymmenkertaiset. Muovitaskun suojuissa valkoiset esitepaperit säilyvät hyvinä ja niitä on helppo selata. Sininen esitekansio yhdessä valkoisten esitepaperien kanssa muodostavat puhtaat suomalaisuuden värit. Opinnäytetyön tekijä luovuttaa tekemänsä sähköisen esitteen Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymälle. Toivomuksena on, että sähköinen ja paperinen esite saa näkyvyyttä ja julkisuutta kuntayhtymän avustuksella. Lisäksi yksityiset palveluasumiskohteet toivovat, että esitettä markkinoidaan. Opinnäytetyön tekijä toivoo, että kuntayhtymä kokoaa mallikappaleen näköiset kansiot esimerkiksi vanhuspalveluiden palveluneuvojien sekä kotisairaanhoidtajien käyttöön.

Esitteen kansikuvassa on näkymä joelta Kajaanin keskustaan. Kuva on ikään kuin virtaavan joen avulla johdattamassa lukijaa tutustumaan Kajaanin yksityisiin hoito- ja palvelukoteihin. Johdantosivulla kerrotaan lyhyesti esitteen tarkoituksesta. Esitteen sisällysluettelosivulla on nähtävissä, että Kajaanin yksityiset hoito- ja palvelukodit esitellään aakkosjärjestyksessä. Palveluasumispaikat ovat aakkosjärjestyksessä sen takia, että kohteet ovat nähtävissä tasapuolisessa asemassa riippumatta esimerkiksi niiden sijainnista. Esitteessä kaikista palveluasumispaikoista on nähtävissä perustiedot sekä vähintään neljä valokuvaa. Tekstien ja kuvien määrää on rajattu, jotta esitteen sisältö on mahdollisimman pienimuotoinen tiivistelmä. Valokuvien ympärille on laitettu pienet kehykset tuomaan kuviin lisää juhlavaa ilmettä. Jokaisen palveluasumispaikka -esittelyn viimeisellä sivulla on kaarisuluin merkityt yhteystiedot, joiden kautta katsoja saa tarvittaessa lisätietoja.

6 POHDINTA

Tämän opinnäytetyön kirjalliseen osaan kuuluva sähköinen ja paperinen esite havainnollistavat erityisesti ulko- ja sisäkuvilla Kajaanin yksityisiä hoito- ja palvelukoteja. Esitteiden tärkeimpänä tehtävänä on helpottaa erityisesti palveluasumispaikkaa tarvitsevia ihmisiä ja heidän omaisiaan hahmottamaan Kajaanin yksityiset hoito- ja palvelukodit sekä niiden sijainnit. Opinnäytetyön tuotteena oleva esite on yksi viestinnällinen keino tuoda Kajaanin yksityiset palveluasumispaikat näkyvästi esille. Sähköinen ja paperinen esite on yksi apukeino muun muassa palveluneuvojille ja kotisairaanhoidajille, kun he esittelevät yksityisiä palveluasumispaikkoja. Tulevaisuus näyttää, millainen on Kajaanin yksityisten palveluasumispaikkojen tilanne jatkossa. Palvelukodeilla riittää varmasti tulevaisuudessakin asukkaita, kun esimerkiksi suuret vanhenevat ikäluokat tarvitsevat pian niiden palveluja.

Yksityisten palveluasumispaikkojen esittelyä tarvitaan. Kaikki ihmiset eivät pysty asumaan kotonaan elämänsä loppuun saakka, vaikka haluaisivat. Esimerkiksi kotisairaanhoidajat voivat työssään kertoa ikäihmisille palveluasumismahdollisuuksista. Kotisairaanhoidajat voivat sähköisen ja paperisen esitteen avulla näyttää esimerkiksi asumishuolissa oleville ikäihmisille, että Kajaanissa on hyvä valikoima yksityisiäkin palveluasumispaikkoja. Kun omaisilla on hyvissä ajoin oikeanlainen tieto palveluasumispaikoista, he voivat aikanaan helpottunein mielin lähettää heidän läheisen ihmisen uuteen kotiin. Ikääntyminen näyttää tapahtuvan usein yllättävän nopeasti. Silloin voidaan olla tilanteessa, että on aika siirtyä palveluasumispaikkaan. Ikäihmisen kotona asuminen ei välttämättä enää onnistu muun muassa heikentyneen muistin vuoksi.

On hyvä ennakoida tulevia tilanteita asumispaikankin osalta. Jokaisella ikäihmisellä pitäisi olla jokin läheinen huolehtiva ihminen. Vanha kansansanonta toteaa, että ”vuosi vanhan vanhentaa ja kaksi vuotta lapsen kasvattaa”. Kun ikäihminen ja hänen omaisensa tietävät palveluasumispaikoista hyvissä ajoin, he pystyvät kaikessa rauhassa suunnittelemaan ja järjestämään tulevia asumiskuvioita. Palveluasumispaikassa asukas saa nauttia mahdollisimman hyvästä sen hetkisestä kodista, hoidosta ja sosiaalisesta verkostosta. Hoivan ja huolenpidon lisäksi on tärkeää, että asukas saa olla yhdessä toisten ihmisten kanssa. Moni ikäihminen on voinut kotona asuessaan tuntea olonsa yksinäiseksi, vaikka olisi päivittäin saanut esimerkiksi ruokapalvelua. Palveluasumispaikoissa ei tarvitse olla yksin. Siellä tarjotaan erilaista harrastetoimintaa

muun muassa liikuntaa, retkeilyä, musisointia sekä askartelu- ja käsityöpuuhaa itse kunkin kykyjen ja mieltymysten mukaan.

Vaikka ihmisten erilaiset kodit kunnostettaisiin nykyajan rakennustekniikkaa hyödyntäen vastaamaan ikäihmisten tarpeita, siitä huolimatta palveluasumispaikkoja tarvitaan. Esimerkiksi kotona asuvalle ikäihmiselle voi tulla erilaisia fyysisiä ja psyykkisiä rajoitteita, joten hän ei pysty enää asumaan kotonaan. Pelkästään yksinäisyys voi olla syynä siihen, että ikäihminen haluaa muuttaa kotoaan palveluasumispaikkaan toisten ihmisten seuraan. Esitteen avulla ikäihmisellä ja hänen omaisillaan on mahdollisuus etsiä ja varata sopiva yksityinen palveluasumispaikka jo ennakkoon. Lisäksi muun muassa kotisairaanhoidajat osaavat kertoa hoidettavilleen yksityisistä palveluasumispaikoista sekä hoitotyön opiskelijat pystyvät tutustumaan esitteessä olevien kuvien ja tietojen kautta vanhuspuolen yksityisiin harjoittelupaikkoihin.

6.1 Luotettavuus

Opinnäytetyön tekijän taustatukena ovat olleet Kajaanin ammattikorkeakoulu, Kajaanin yksityisten hoito- ja palvelukotien henkilöstö sekä Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymän edustajat. Valokuvausta varten tarvittiin valokuvauslupa-anomus, joka Kajaanin ammattikorkeakoulun taholta allekirjoitettiin. Valokuvauslupan lisäksi tarvittiin jokaisen palveluasumispaikan johtohenkilöiden lupa valokuvausta varten. Valokuvat omalta osaltaan ovat todistamassa palveluasumispaikkojen olemassaolosta. Opinnäytetyön tekijä itse kuvasi palveluasumispaikat omalla digitaalikamerallaan. Valokuvissa on näkyvissä kuvaajan nimitiedot.

Aloittaessaan opinnäytetyötä tekijä sai Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymältä luettelon Kajaanin yksityisistä hoito- ja palvelukodeista. Sen jälkeen opinnäytetyön tekijä otti yhteyttä palveluasumispaikkojen johtohenkilöihin. Samalla hän kertoi opinnäytetyön aiheesta ja kysyi valokuvauslupaa. Tekijä on koonnut esitteen tiedot palveluasumispaikkojen Internet-sivuilta ja esitteistä. Tekijä lähetti ennen esitteen julkistamista jokaiselle palveluasumispaikan johtohenkilölle sähköpostitse heidän oman kohteensa esitesivut tarkistettaviksi. Lisäksi opinnäytetyön tekijä kävi esittelemässä sähköisen ja paperisen esitteen tämän opinnäytetyön työelämäedustajille. Opinnäytetyön tekijä pyrki siihen, että kirjallisen opinnäytetyön hyväksytty lähdeaineisto on merkitty oikein ja se on mahdollisimman tuoretta. Lähdeaineiston tarkoituksena on tuoda uskottavuutta ja perusteluja myös omille kirjallisille pohdinnoille. Perus-

säännön mukaan kirjoittaja ei saa käyttää lähteinä yli kymmenen vuotta vanhaa aineistoa (Tuomi 2007, 66 - 67).

6.2 Eettisyys

Opinnäytetyötäkin kirjoittaessa on muistettava eettiset periaatteet. Tutkimusetiikkaan sisältyviä eettisiä periaatteita voi hyödyntää myös tuotteistetuissakin opinnäytetöissä. Kirjoittajan on ehdottomasti kirjoitettava luotettavaa tekstiä. Erityisen tarkka on oltava siitä, että toisten kirjoittajien kirjoittama teksti tulee asianmukaisesti esille. On ehdottomasti vältettävä plagiointia ja asioiden sepittelemistä tai kaunistelemista. (Jyväskylän yliopisto, 2013.) Tuomi (2007, 66 - 67) toteaa, että kirjoittajan on tärkeää merkitä työhönsä lähteet tarkasti. Kirjoittajan eettiset kannanotot tulevat esille tarkkojen lähdeviittausten kautta, koska silloin hän arvostaa toisten kirjoittajien tekstiä.

Opinnäytetyön tekijä huomioi eettiset periaatteet myös valitessaan kuvaamiaan valokuvia esitteeseen. Valokuvissa ei näy palveluasumispaikkojen asukkaita ja tunnistettavissa olevia ihmisiä, joten sekin on omalta osaltaan täyttämässä eettisyyden vaativaa säännöstöä. Valokuvaamista ja valokuvien julkaisemista varten on olemassa eettiset periaatteet, joten sitä varten tarvittiin erilliset kuvausluvut.

6.3 Ammatillinen kasvu

Opinnäytetyön tekijä on ammatillisesti kasvanut tämän opinnäytetyöprojektin aikana. Tekijä tulee kohtamaan ikäihmisiä sairaanhoitajan työssä, vaikka ei opinnoissaan suuntautunutkaan vanhuspuolelle. Positiivisena yllätyksenä on ollut se, että Kajaanissa on hyvä valikoima yksityisiä hoito- ja palvelukoteja. Tekijällä on ollut hyvä mahdollisuus tutustua palveluasumiseen ja hienoihin palveluasumispaikkoihin opinnäytetyötä tehdessään. Tämän työn tekeminen oli kiinnostava projekti. Erityisen antoisaa oli tehdä sähköinen ja paperinen esite alusta loppuun saakka itse. Alun perin työn tekijä suunnitteli, että esite painettaisiin kajaanilaisessa mainostoimistossa, mutta hinta olisi ollut yli 40 -sivuiselle esitelleelle kallis. Ammatillista kasvua on tapahtunut myös tietoteknisellä puolella. Valokuvausta ja esitteen tekemistä varten tarvitaan tietoteknillistä osaamista, jota sairaanhoitajankin on hyvä hallita.

Tekijän toivomuksena on, että sähköistä ja paperista esitettä näytetään erityisesti palveluasumispaikkaa tarvitseville henkilöille ja heidän omaisilleen. Jos esite on pelkästään paperisessa muodossa, se ei pysty tavoittamaan ihmisiä laajalta alueelta. Sähköinen esite laajentaa näkyvyyttä. Olisi hienoa, jos ihmiset pitäisivät esitettä asiasisällöltään ja visuaaliselta ulkoasultaan hyvänä, kiinnostavana ja tarpeellisena. Silloin esitteen tärkein tavoite on saavutettu.

Tämän opinnäytetyön liiteosassa oleva esite Kajaanin yksityisistä hoito- ja palvelukodeista on omalta osaltaan tukemassa AKI – Aktiiviasiakas -hankkeen toteutumista. Tulevaisuudessa riittää paljon tehtävää, että esimerkiksi kaikki Kainuun yksityiset ja maakunnalliset palveluasumispaikat olisivat tasapuolisesti edustettuna sähköisellä palvelutarjottimella. Silloin kaikkien kuntalaisten etu saavutetaan.

LÄHTEET

Forsgård, P. 2004. Hyvä kuva, viestijän valokuvaopas. Tampere: Tammer-Paino Oy.

Hietaharju, M. 2010. Kuuntele kuvaa. -Näkökulmia valokuvan tulkintaan. Porvoo:
WS Bookwell.

Keränen, V., Lamberg, N. & Penttinen, J. 2005. Digitaalinen media. Porvoo: WS Bookwell.

Keränen, V., Lamberg, N. & Penttinen, J. 2003. Julkaisu & kuvankäsittely. Porvoo:
WS Bookwell.

Koli, A. & Karhula, M. 2007. Digikuvaus & seniori. Saarijärvi: Saarijärven Offset Oy.

Nuotio, T. 2012. Yksityisiä hoitopaikkoja tyhjillään. Kainuun Sanomat 22.10.2012, A2–A3.

Ovaska, P. 2012. Koti ei aina ole paras paikka vanhukselle. Kainuun Sanomat
19.10.2012, O3.

Raninen, T. & Rautio, J. 2003. Mainonnan ABC. Porvoo: WS Bookwell Oy.

Tikkanen, M. 2012. Ikäihmisten neuvontapisteessä riitti kävijöitä. Koti-Kajaani
21. - 22.4.2012, 4.

Tuomi, J. 2007. Tutki ja lue. – Johdatus tieteellisen tekstin ymmärtämiseen. Jyväskylä:
Gummerus Kirjapaino Oy.

Uimonen, T. 2003. Taitoa tekijälle, tehoa teksteihin, opas tiedottavaan kirjoittamiseen.
Tampere: Tammer-Paino Oy.

Vilka, H. & Airaksinen, T. 2003. Toiminnallinen opinnäytetyö. Jyväskylä:
Gummerus Kirjapaino Oy.

WWW-SIVUT

Adobe <http://www.adobe.com/fi/aboutadobe/> (Luettu 21.12.2012)

Arvola-koti <http://www.arvolakoti.fi> (Luettu 11.1.2013)

Finlex <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1978/19780038> (Luettu 20.12.2012)

Finlex <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2009/20090569> (Luettu 20.12.2012)

Finlex <http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2000/20000812> (Luettu 20.12.2012)

Finlex <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2011/20110922> (Luettu 20.12.2012)

Hoivakoti Onni <http://www.mehilainen.fi/kuntapalvelut> (Luettu 11.1.2013)

Jyväskylän yliopisto <https://www.jyu.fi/edu/tutkimus/tutkimusetiikkaa/tieteen-sisaiset-asiat>
(Luettu 8.1.2013)

Kainuun maakunta <http://maakunta.kainuu.fi/aki> (Luettu 2.9.2012)

Kainuun maakunta <http://maakunta.kainuu.fi/aki> (Luettu 29.1.2013)

Kainuun maakunta <http://maakunta.kainuu.fi/asumispalvelut> (Luettu 2.9.2012)

Kainuun maakunta http://maakunta.kainuu.fi/gui/default/fr_frontpage.asp?SelectGroup=5&hide=false (Luettu 2.9.2012)

Kainuun maakunta http://maakunta.kainuu.fi/kaste_ohjelma (Luettu 7.1.2013)

Kainuun maakunta http://maakunta.kainuu.fi/palveluihin_hakeutuminen (Luettu 2.9.2012)

Kainuun maakunta http://maakunta.kainuu.fi/sas_toiminta (Luettu 2.9.2012)

Kainuun maakunta http://maakunta.kainuu.fi/singlenewsinfo.asp?menu_id=756 &id=3330&selected=756&companyId=1 (Luettu 7.10.2012)

Kainuun maakunta http://maakunta.kainuu.fi/yksityiset_hoito_ja_palvelukodit

(Luettu 8.1.2013)

Kainuun maakunta http://maakunta.kainuu.fi/vanhuspalvelujen_asiakasmaksut

(Luettu 2.9.2012)

Kuluttajavirasto <http://www.kuluttajavirasto.fi/File/1e383ea1-9c41-460c-8db4-31b844709>

0ca/Vanhusten%20palveluasumisen%20sopimusehdot.pdf (Luettu 20.9.2012)

Marian Kamari <http://www.mariankamari.fi> (Luettu 11.1.2013)

Marian Kartano <http://www.mariankartano.fi> (Luettu 11.1.2013)

Mediakasvatus <http://www.mediakasvatus.fi/artikkelit/kuvauslupa> (Luettu 20.9.2012)

Minnan Hoitokoti <http://www.minnanhoitokoti.fi> (Luettu 11.1.2013)

Onnela-koti http://www.yrjojahanna.fi/fin/paikkakunnat/onnela-koti_kajaani

(Luettu 11.1.2013)

Palvelutalosaatiö <http://www.palvelutalosaatio.fi> (Luettu 11.1.2013)

Sosiaali- ja terveysministeriö http://www.stm.fi/vireilla/kehittamisohjelmat_ ja _ hankkeet

/kaste) (Luettu 7.10.2012)

Tech Terms <http://www.techterms.com/definition/pdf> (Luettu 1.2.2013)

Tilastokeskus http://www.stat.fi/tup/tietoaika/tilaajat/ta_05_03_nieminen.html

(Luettu 7.10.2012)

Syvälammen Palvelutalo <http://www.syvalampi.fi> (Luettu 11.1.2013)

VALOKUVAUSLUPA-ANOMUS

Olen tekemässä sairaanhoitajaopintoihini kuuluvaa opinnäytetyötä. Opinnäytetyön aiheena on Palveluasuminen - Esite Kajaanin yksityisistä hoito- ja palvelukodeista. Esitettä varten minun tulee valokuvata Kajaanin yksityiset palveluasumispaikat ulko- ja sisäpuolelta kesän 2012 aikana. Valokuvissa ei tule näkymään palveluasumispaikkojen asukkaita. Toimeksiantajana on Kajaanin ammattikorkeakoulu ja koordinoivana opettajana Arja Oikarinen.

Kirjalliseen opinnäytetyöhöni tulee sisältymään olennaisena osana sähköinen ja paperinen esite Kajaanin yksityisistä hoito- ja palvelukodeista. Esitettä voi näyttää esimerkiksi palveluasumispaikkaa tarvitseville henkilöille ja heidän omaisille sekä vanhustyön harjoittelupaikkaa etsiville hoitotyön opiskelijoille. Pyrin siihen, että opinnäytetyöni on valmis viimeistään toukokuussa 2013, jolloin se on nähtävissä kokonaisuudessaan sähköisenä versiona Kajaanin ammattikorkeakoulun Theseus -verkkokirjastossa. Opinnäytetyön liitteenä oleva PDF -esite on mahdollisesti nähtävissä Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymän Internet -sivulla. Esitekansioissa olevat paperiset esitteet ovat mahdollisesti nähtävissä esimerkiksi palveluohjaajien toimistoissa ja Ikäihmisten neuvontapisteessä Kajaanissa.

Kajaanissa 20.6.2012

Kari Nissinen

Hoitotyön opiskelija

Kajaanin ammattikorkeakoulu

Arja Oikarinen

Koordinoiva opettaja

Kajaanin ammattikorkeakoulu

Kajaanin yksityiset Hoito- ja Palvelukodit

Näkymä joelta Kajaanin keskusta

Johdanto

Sähköinen ja paperinen esite Kajaanin yksityisistä hoito- ja palvelukodeista on laadittu opinnäytetyönä hoitotyön koulutusohjelmassa. Erityisesti esitteen pääkohderyhmäksi on valittu palveluasumispaikkaa tarvitsevat henkilöt ja heidän omaisensa. Kaikista Kajaanin yksityisistä hoito- ja palvelukodeista on nähtävissä perustiedot ja vähintään neljä valokuvaa. Vastaavanlaista yhteistä esitettä palvelukodeista ei ole aikaisemmin tehty. Esitteen tekijä on valokuvannut palveluasumispaikat kesällä 2012. Valokuvissa on nähtävissä palveluasumispaikkojen rakennukset, tilat ja ympäristöt. Valokuvien valinnassa on kiinnitetty erityistä huomiota ympäristön esille tuomiseen. Palveluasumispaikat on esitetty aakkosjärjestyksessä.

Kari Nissinen

Kajaanin ammattikorkeakoulu

Kevät 2013

Sisällys

<i>Arvola I</i>	4
<i>Arvola II</i>	7
<i>Arvola IV</i>	10
<i>Dementiaryhmäkotit</i>	13
<i>Fränti</i>	16
<i>Hoivakoti Onni</i>	19
<i>Isotupa</i>	22
<i>Marian Kamari</i>	25
<i>Marian Kartano</i>	28
<i>Minnan Hoitokoti</i>	33
<i>Onnela-koti</i>	36
<i>Sammonkadun palvelutalo</i>	39
<i>Syvälammen palvelukoti</i>	42

Arvola I

Arvola 1 sijaitsee Kajaanin keskustassa. Ympärivuorokautisen palveluasumisen asuntovaihtoehtoina ovat 32-51,5 m² yksiöt (1h+tupakeittiö) ja 48,5 m² kaksiot (2h+tupakeittiö). Palvelutaloon muuttaessaan asukas voi sisustaa asuntonsa itselleen sopivaksi. Ruokailemaan asukas voi halutessaan tulla alakerran ruokasaliin. Salissa järjestetään myös yhteisiä tilaisuuksia ja siellä voi viettää aikaa toisten asukkaiden kanssa. Tiloissa soi silloin tällöin esimerkiksi elävä musiikki, kun ulkopuoliset esiintyjät käyvät viihdyttämässä Arvolan asukkaita.

Arvola-kodin asukkaiden käytössä on viihtyisä ja turvallinen sisäpiha, jossa vietetään paljon aikaa erityisesti kesällä. Asukkaat voivat osallistua myös talon ulkopuolella järjestettäviin retkiin ja tapahtumiin.

Sisääntuloaula

Ruokailu- ja oleskelutila

Oleskelupiha

LISÄTIETOJA:

*Kajaanin Arvola-koti ry
Arvola-koti 1
Seminaarinkatu 5B
87100 Kajaani
(08) 618 0018
050 413 5650
www.arvolakoti.fi*

Arvola II

Arvola II on yksi Arvola-koti ry:n kerrostaloista Kajaanin keskustassa. Vuokratodissa asukkaat asuvat omissa huoneistoissaan. Erona kotiasumiseen on se, että vuokrataloissa toimii Arvola-kodin oma kotihoidon henkilökunta. Asuntojen koot ovat 30,5-32 m² (1h+kk) ja 65 m² (2h+tupakeittiö). Talo on peruskorjattu vuonna 1994. Alakerrassa on sauna, kerho- ja ruokailutila sekä pyykkitupa. Talossa on hissit ja kaikissa asunnoissa lasitettu parveke.

Arvola II:n asukkaiksi voivat hakeutua myös henkilöt, jotka eivät tarvitse hoitohenkilökunnan palveluja. Asukkaiden turvallisuutta lisää tutun henkilökunnan läsnäolo kaikkina viikonpäivinä. Asukkailla on mahdollisuus ostaa koti- ja ateriapalveluja.

Oleskelutila

Ruokailutila

Oleskelupihä

LISÄTIETOJA:

*Kajaanin Arvola-koti ry
Seminaarinkatu 5B
87100 Kajaani
(08) 618 0018
050 413 5650
www.arvolakoti.fi*

Arvola IV

Arvola IV on yksi Arvola-koti ry:n kerrostaloista Kajaanin keskustassa. Vuokratodissa asukkaat asuvat omissa huoneistoissaan. Erona kotiasumiseen on se, että taloissa toimii Arvola-kodin oma kotihoidon henkilökunta. Asuntojen koot ovat 30,6-32,6 m² (1h+kk) ja 42,9-43,9 m² (2h+kk). Arvola IV on rakennettu vuonna 1982. Talossa on hissi ja kaikissa asunnoissa lasitettu parveke.

Arvola IV:n asukkaiksi voivat hakeutua myös henkilöt, jotka eivät tarvitse hoitohenkilökunnan palveluja. Asukkaiden turvallisuutta lisää tutun henkilökunnan läsnäolo kaikkina viikonpäivinä. Asukkailla on mahdollisuus ostaa koti- ja ateriapalveluja.

Asukkaan olohuone

Näkymä asukkaan parvekkeelta

Oleskelupiha

LISÄTIETOJA:

*Kajaanin Arvola-koti ry
Seminaarinkatu 5B
87100 Kajaani
(08) 618 0018
050 413 5650
www.arvolakoti.fi*

Dementiaryhmäkodit

Arvola-koti ry:n palvelutalossa on kolme dementiaryhmäkotia: Alatalo, Välitalo ja Ylätalo. Dementiaryhmäkoti on turvallinen vaihtoehto, kun asukas tarvitsee jatkuvaa huolenpitoa muistisairautensa vuoksi. Henkilökunta on läsnä ympäri vuorokauden.

Jokaisessa ryhmäkodissa on kahdeksan asukaspaikkaa. Ryhmäkotien asukkailla on käytössään oma kodinomainen huone, jonka he sisustavat yhdessä omaisten kanssa tutuilla tavaroilla ja kalusteilla. Lisäksi asukkaalla on käytössä yhteiset ruokailu- ja oleskelutilat. Jokaisessa ryhmäkodissa on oma sauna.

Ruokailutila

Asukkaan huone

Oleskelupiha

LISÄTIETOJA:

*Kajaanin Arvola-koti ry
Seminaarinkatu 5B
87100 Kajaani
(08) 618 0018
050 413 5650
www.arvolakoti.fi*

Fränti

Fränti on yksi Arvola-koti ry:n kerrostaloista Kajaanin keskustassa. Vuokrakodissa asukkaat asuvat omissa huoneistoissaan. Erona kotiasumiseen on se, että taloissa toimii Arvola-kodin oma kotihoidon henkilökunta. Fräntissä asuntojen koot ovat 37,2-40,5 m² (1h+tupakeittiö) ja 49,8-52,3 m² (2h+k+s). Talo on rakennettu vuonna 1998 ja tilaratkaisuissa on kiinnitetty huomiota esteettömyyteen. Talon alakerrassa on saunatilat, kerho- ja ruokailutila sekä pyykkitupa. Talossa on hissi ja kaikissa asunnoissa on lasitettu parveke.

Asukkaksi voivat hakeutua myös henkilöt, jotka eivät tarvitse hoitohenkilökunnan palveluja. Asukkaiden turvallisuutta lisää tutun henkilökunnan läsnäolo kaikkina viikonpäivinä. Asukkailla on mahdollisuus ostaa koti- ja ateriapalveluja.

Ruokailutila

Asukkaan huone

© Kari Nissinen 2012

Näkymä asukkaan parvekkeelta

LISÄTIETOJA:

Kajaanin Arvola-koti ry

Seminaarinkatu 5B

87100 Kajaani

(08) 618 0018

050 413 5650

www.arvolakoti.fi

Hoivakoti Onni

Hoivakoti Onni on Kajaanin keskustan läheisyydessä, Teppanan alueella. Päivittäiskauppapalvelut ja Linnantauksen kirkko ovat välittömässä läheisyydessä. Hoivakoti Onni tarjoaa ikääntyneille ihmisille kodinomaista, tehostettua ympärivuorokautista palveluasumista ja dementia-asukkaille ryhmäkotiasumista. Hoivakoti Onnissa on neljä eri ryhmäkotia, joissa jokaisessa on 16 asukashuonetta. Jokaisella asukkaalla on käytössään valoisa ja tilava 25 m² oma huone, jonka he voivat sisustaa omilla huonekaluillaan kotoisaksi ja viihtyisäksi.

Ryhmäkoteissa yhteisiä tiloja ovat keittiö, ruokailutila, olohuone, saunaosasto sekä muut oleskelutilat kuten lasitettu terassi. Kodin yhteisessä käytössä on myös monitoimitila, jonka asukas voi varata esimerkiksi juhlia varten.

Oleskelutila

Monitoimitila

Oleskelupiha

LISÄTIETOJA:

Hoivakoti Onni

Kaplastie 4

87250

Kajaani

Yksikönjohtaja Anne-Mari Kanerva

040 544 5131

anne-mari.kanerva@mehilainen.fi

Palvelupäällikkö Minna Okkonen

050 440 4402

minna.okkonen@mehilainen.fi

www.mehilainen.fi/kuntapalvelut

Isotupa

Kajaanin Palvelutalosaatiö tarjoaa kodinomaista vuokra-asumista Isotuvan vuokratalossa Kajaanin keskustassa linja-autoaseman välittömässä läheisyydessä. Isotuvan vuokratalon huoneiden koot ovat 38,6–45,9 m² (1h+tupakeittiö) ja 48,0–49,0 m² (2h+tupakeittiö).

Asukkaat voivat kalustaa ja sisustaa vuokra-asuntonsa itselleen sopivaksi. Vuokra-asuntoon on mahdollista saada myös koti- ja ateriapalveluja. Asukkaiden käytössä on yhteinen oleskelutila. Isotuvalla asukkaita hoitaa Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymän henkilökunta.

Oleskelutila

Näkymä takapihalta

Oleskelupiha

LISÄTIETOJA:

Kajaanin Palvelutalosaatiö

Seminaarinkatu 5B

87100 Kajaani

(08) 618 0018

050 413 5650

www.palvelutalosaatio.fi

Marian Kamari

Marian Kamari on noin 13 kilometrin päässä Kajaanin keskustasta, kirkasvetisen Salmijärven rannalla. Alueella on hyvät ulkoilu- ja liikuntamahdollisuudet kauniissa maisemissa. Marian Kamari on 23 -paikkainen ikääntyville tarkoitettua hoitokoti. Hoitokodissa on pitkäaikaispaikkoja itsemaksaville sekä lomapaikkoja palveluseteliasiakkaille.

Asukas voi tulla Marian Kamariin hyväkuntoisena ja palvelutarpeen lisääntyessä siirtyä vaiheittain vaativampaan hoivaan. Marian Kamari tarjoaa palveluasumispaikkoja, joissa asukas voi asua itsenäisesti. Asukas voi tarpeensa mukaan hankkia esimerkiksi ruoka-, vaatehuolto- ja siivouspalveluita. Marian Kamari tarjoaa myös autettua palveluasumista, jossa asukas saa ympärivuorokautisenhoivan ja palvelun.

Aulatila

Oleskelutila

Puistonäkymä parvekkeelta

LISÄTIETOJA:

*Marian Kamari Oy
Salmijärventie 300
87930 SALMIJÄRVI
050 575 5882
www.mariankamari.fi*

Marian Kartano

Ikääntyneiden palveluasumista tarjoava yritys Marian Kartano sijaitsee noin 13 kilometrin päässä Kajaanin keskustasta, Salmijärven rannalla, puistomaisen kauniilla alueella. Marian Kartanolla on kolme yksikköä Marian Kartano, Hovi ja Helmi. Marian Kartano tarjoaa 8 tavallista palveluasumispaikkaa, Marian Hovi 10 tehostetun palveluasumisen paikkaa ja Marian Helmi 13 dementia-ryhmäasumispaikkaa.

Asiakas voi tulla Marian Kartanoon hyväkuntoisena ja palvelutarpeen lisääntyessä siirtyä vaiheittain vaativampaan hoivaan. Asukkaan vapaassa käytössä on muun muassa monipuolinen kuntosali. Osa asukkaista maksaa kaiken asumisensa itse ja osalle asukkaista Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä ostaa hoivapalvelut.

Marian Kartanon konsertti- ja seurusteluhuone

Marian Kartanon ruokasali

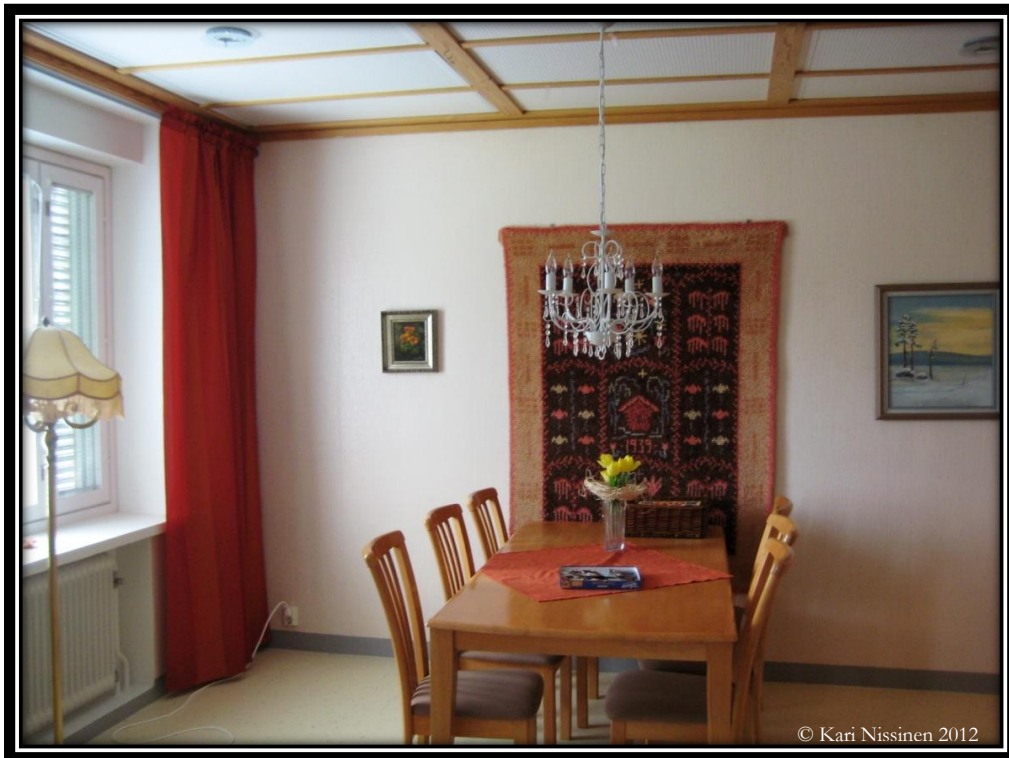
Marian Hovin oleskelutila

Marian Hovin kuntosali

Marian Helmen oleskelutila 1

Marian Helmen oleskelutila 2

Tie Marian Kartanoon, Hoviin ja Helmeen

LISÄTIETOJA:

*Marian Kartano Oy
Salmijärventie 300
87930 SALMIJÄRVI*

*Marian Kartano (08) 687 7900
Marian Hovi 044 540 2654
Marian Helmi 044 777 2535*

*kartano@mariankartano.fi
www.mariankartano.fi*

Minnan Hoitokoti

Minnan Hoitokoti on noin 39 km päässä Kajaanin keskustasta, Otanmäen rauhallisella taajama-alueella. Hoitokodissa on 10 paikkaa ikääntyneille. Aukkaat voivat sisustaa huoneensa omilla tutuilla ja rakkailla tavaroillaan. Asukkaiden käytössä on muun muassa kodinomainen oleskelutila sekä pihaterassi erityisesti kesällä.

Minnan Hoitokodin tavoitteena on antaa asukkaille arvokas, yksilöllinen ja inhimillinen mahdollisuus kodinomaiseen asumiseen. Hoitokoti haluaa turvata ja parantaa asukkaiden elämänlaatua ja hyvinvointia kuntouttavalla hoiva- ja hoitotyöllä sekä viriketoiminnalla. Tehostettu hoivatyö toteutetaan henkilökunnan avustuksella, kiinteässä yhteistyössä omaisten, omalääkärien, kuntayhtymän ja muiden yhteistyökumppaneiden kanssa.

© Kari Nissinen 2012

Oleskelutila

© Kari Nissinen 2012

Asukkaan huone

Oleskelupiha

LISÄTIETOJA:

*Minnan Hoitokoti Oy
Myllärintie 15
88200 Otanmäki
044 305 9086
044 258 2033
www.minnanhoitokoti.fi*

Onnela-koti

Onnela-koti on kauniilla alueella Kajaanin keskustan ja joen läheisyydessä. Onnela-koti tarjoaa laadukasta, turvallista ja yksilöllistä asumispalvelua ikäihmisille, kehitysvammaisille ja muille arkitoiminnoissaan apua tarvitseville ympäri vuorokauden. Asukkaaksi voi hakeutua eri puolelta Suomea. Asukas vuokraa palveluasunnon omaksi kodikseen ja ostaa henkilökunnalta tarvitsemansa palvelut. Talossa on yhteensä 35 asuntoa, joista 21 on palveluasuntoja ja loput ryhmäkotiasuntoja. Palveluasunnot ovat tilavia yksiöitä tai kaksioita.

Alakerrassa on valoisa ruokala, viihtyisä oleskelutila ja monipuolinen kuntosali. Tuettu palveluasuminen voi sisältää ateriapalvelua, vaatehuoltoa, hygienia- ja siivouspalvelua, asiointiapua sekä lääkäri-/terveyspalvelua ja lääkehuoltoa.

Ruokasali

Oleskelupiha

Onnelasta näkymä Kajaanin joelle

LISÄTIETOJA:

*Yrjö ja Hanna Oy
Onnela-koti
Onnelantie 2
87100 Kajaani
040 759 3944
www.yrjojahanna.fi*

Sammonkadun palvelutalo

Kajaanin Palvelutalোসാதிۆ Sammonkadun palvelutalo on ympärivuorokautisen hoidon palvelutalo Kajaanin keskustassa. Palvelutalossa on 12 asukaspaikkaa sisältävä dementia-ryhmäkoti Ossinkoti sekä 19 asuntoa käsittävä palveluasumisen Orvokkikoti. Asukkaat asuvat omissa vuokra-asunnoissaan, jotka he voivat kalustaa ja sisustaa itselleen sopivaksi. Asuntovaihtoehtoina ovat 38,0-38,8 m² yksiöt (1h+kk) ja 46,3-47,3 m² kaksiöt (2h+kk).

Palvelutalon keittiö Ulpukka valmistaa ruokaa ensisijaisesti Palvelutalოსാதிۆ ja Arvola-koti ry:n asukkaille, mutta myös muualla asuvat voivat tiedustella ateriapalveluista. Ruokasali toimii myös asukkaiden yhteisenä olohuoneena sekä kerho- että juhlatilana. Asukkailla on käytössään viihtyisä ja turvallinen sisäpiha.

Ruokasali

Oleskelutila

Oleskelupiha

LISÄTIETOJA:

Kajaanin Palvelutalosaatiö

Seminaarinkatu 5 B

87100 Kajaani

(08) 618 0018

050 413 5650

www.palvelutalosaatio.fi

Syvälammen palvelukoti

Syvälammen palvelukoti on noin 14 km päässä Kajaanin keskustasta Salmijärvellä. Palvelukodissa on 16 paikkaa asukkaille, jotka tarvitsevat ympärivuorokautista hoivaa ja huolenpitoa pääosin iän mukana tuomien muistisairauksien vuoksi. Syvälammen palvelukoti sijaitsee rauhallisen luonnon keskellä, idyllisten metsälampien välissä. Asukkaiden huoneiden ikkunoista avautuu metsäinen maisema.

Syvälammen oma keittiö valmistaa maukkaan kotiruoan asukkaille. Palvelukoti rohkaisee asukkaita omatoimisuuteen ja luo heille turvallisen ympäristön. Asukkaiden tukena ja apuna on hoitotyöhön sitoutunut henkilökunta. Vaihtelua arkeen tuovat muun muassa lauluhetket ja yhteiset retket.

Oleskelutila

Asukkaan huone

Oleskeluterassi

LISÄTIETOJA:

Syvälammen palvelukoti Oy

Juntulanlammentie 116

87930 Salmijärvi

(08) 687 3141

050 539 8318

www.syvalampi.fi

